

הוראה 430 – שימוש במידע לפי חוק שיקים ללא כיסוי, ומענה לפניית אודות הגבלה מיוחדת

מבוא

1. חוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 (להלן: "החוק") נועד להגביר את אמינותו של השיק כאמצעי תשלום ולהגביר את מוסר התשלומים במשק הישראלי.
2. החוק קובע בסעיפים 3א(ג) ו-3ג(ב), כי המפקח על הבנקים יודיע לכל הבנקים על חשבון מוגבל, על לקוח מוגבל, על לקוח חמור ועל לקוח מוגבל מיוחד (להלן: "המידע"). המידע נמסר לבנקים בעיקר לצורך קיום הוראות סעיף 5 לחוק, לפיהן נאסר על בנק לפרוע שיק שנמשך על חשבון מוגבל, לספק טופסי שיקים למשיכה מחשבון מוגבל ולפתוח חשבון שיקים ללקוח שהוגבל.
3. בהתאם להנחיית רשמת מאגרי המידע מיום 29 באוקטובר 2002 בנושא "שמירת מידע על מושכי שיקים ללא כיסוי", והבהרתה מיום 29 בינואר 2003 (להלן יחד: "ההנחיה"), בנקים רשאים לשמור מידע בדבר היות לקוח "לקוח מוגבל" או "לקוח חמור" לתקופה של עד 3 שנים לאחר סיום תקופת הגבלה. הנחיה זו אינה חלה ביחס למידע שמצוי בבנק לגבי חשבונות שהלקוח מחזיק אצלו.
4. נוכח עדכון העמדה של הרשות להגנת הפרטיות (לשעבר רמו"ט), האמונה, בין היתר, על רישום מאגרי מידע, ועמדת רשות האכיפה והגבייה במשרד המשפטים; התפתחויות שחלו במהלך השנים שחלפו מאז הוצאת ההנחיה בהגנה על הזכות לפרטיות, והאיזון בינה לבין השימוש בנתוני אשראי, כפי שנקבע בחוק שירות נתוני אשראי, התשס"ב-2002 ובחוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016; נוכח תלויות של לקוחות שהתקבלו בפיקוח על הבנקים אודות הקשיים בהם הם נתקלים בהתנהלות השוטפת בשל שימוש במידע אודות הגבלתם בעבר; ולאור התפיסה לפיה יש לאפשר לאדם לשקם את מצבו הכלכלי - הריני להבהיר ולקבוע במסגרת הוראה זו את הדרישות מהבנקים בדבר אופן שמירת המידע המדווח להם על ידי הפיקוח על הבנקים אודות הגבלת חשבונות שיקים והשימוש בו.
5. במקרים של הגבלה מיוחדת, הכתובת לבירור פרטים הנוגעים בהגבלה הינה הגוף אשר הטיל את ההגבלה. לפיכך נדרשו התאגידים הבנקאיים, במכתב שנשלח למערכת הבנקאית מיום 7 באוגוסט 2014 בנושא "הגבלה בנסיבות מיוחדות - הצגת הגוף המגביל", להפנות את הלקוחות הפונים לבירור אודות הגבלה מיוחדת לגוף שהטיל את ההגבלה. הנחיה זו מעוגנת במסגרת הוראה זו.

תחולה

6. הוראה זו תחול על מידע שמצוי ברשות הבנקים במועד תחילתה, בין אם התקבל מהפיקוח על הבנקים לפני מועד כניסת ההוראה לתוקפה, ובין אם התקבל אחריו.

הגדרות

7. "לקוח" - לקוח שאינו תאגיד.
- "סיום תקופת הגבלה" - תקופת ההגבלה מסתיימת בתום התקופה הקבועה בחוק, או במועד מוקדם יותר, שבו נודע לבנק כי ההגבלה בוטלה על ידי גורם שיפוטי או כל גורם מוסמך אחר, מכל סיבה שהיא.
- "הגבלות שבוטלו מעיקרן" - ביטול הגבלה על ידי הבנק עצמו עקב טעות, או החלטה חלוטה של בית המשפט מכוח סמכותו לפי סעיף 10 לחוק, אשר הובילה לביטול הגבלה.

אופן שמירת המידע

8. מסירת מידע לבנקים אודות הגבלות של לקוחות וחשבונות נעשית כחלק מיישום החוק. לכן, שמירת מידע ושימוש במידע שמועבר לבנקים על ידי הפיקוח על הבנקים, בתקופת ההגבלה או לאחר סיומה, והכל שלא למטרה אשר לשמה הוא נמסר, מהווים פגיעה בפרטיות הלקוחות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981.

9. על אף האמור בסעיף 8 לעיל:

- (א) בנק נדרש לשמור מידע אודות הגבלות שהוטלו לפי סעיפים 2(א) ו-3(א) לחוק, למעט הגבלות שבוטלו מעיקרן, אשר אותן אין לשמור - לתקופה של עד שלוש שנים ממועד סיום ההגבלה, רק ככל שהמידע נדרש לצורך יישום סעיף 1א3 לחוק, שעניינו הודעה לאדם המבקש להצטרף לחשבון. לצורך כך יגביל הבנק את הגישה למידע אך ורק לעובדי הבנק הנדרשים למידע זה לצורך ביצוע האמור בסעיף 1א3 לחוק.
- (ב) בנק רשאי לשמור מידע אודות הגבלות שהוטלו על חשבונות שהלקוח מחזיק אצלו, ובכלל זאת, מידע אודות הגבלות שבוטלו מעיקרן, ובלבד ששמירת המידע אודות לקוח של הבנק תשמש לצורכי טיפול בפניות של הלקוח או של הפיקוח על הבנקים בכל הנוגע להתנהלות הבנק מול לקוחותיו. הגישה למידע תוגבל ותתאפשר אך ורק לעובדי הבנק העובדים ביחידה לפניית הציבור.

מענה לפניית אודות הגבלה מיוחדת

10. בעת פניית לקוח לבירור בדבר הגבלה מיוחדת בחשבונו, נדרש תאגיד בנקאי:
- (א) לוודא כי במסכי המערכות של הפקיד המטפל מוצגת זהות הגוף שהטיל את ההגבלה המיוחדת.
- (ב) לוודא כי הלקוח מופנה על ידי הפקיד המטפל לגוף הרלוונטי שהטיל את ההגבלה, לרבות פירוט בדבר דרכי ההתקשרות עם אותו הגוף.

* * *

עדכונים

חוזר מס'	גרסה	פרטים	תאריך
2539	1	חוזר מקורי	25/09/17